

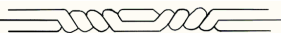


*Utilizarea mijloacelor de comunicare moderne în
misiunea Bisericii Radioul - (10 ani de emisie pentru
Radio Lumina)*

Viorel VLĂDUCU*

***Abstract:** The Remote broadcasting of information was a human ideal from ancient times. The radiophony is of great social importance for the dissemination of culture and unification of souls, because it can address the whole world. The radio enters into the privacy of the individual that finds him at home. By air waves, the word of Gospel comes down from the pulpit and they penetrate the souls and consciences. After 1989, the Church was able to expand the scope of its mission. A Church's radio station brings into the radiophonic landscape a new nuance, that of the Christian spirituality. The Church must continue the process of adapting its message to modern means of communication to meet the wishes of the interested ones that want to know as many details related to spirituality and morality.*

* PhD Candidate, Faculty of Orthodox Theology at „1 Decembrie 1918” University in Alba Iulia, Romania.



Keywords: mission, communication, communication, teaching, radio.

Radioul – mijloc de comunicare

În era tehnologică în care trăim, informația a devenit o sursă de putere. Depinde însă cum este folosită: în rău sau în bine. Orice individ sau entitate este mai mult sau mai puțin confruntat cu o anumită poziționare față de această problemă. În acest sens, nici Biserica nu face excepție de la această chestiune. Cu siguranță că, pornind de la misiunea ei, instituția ecleziastică este obligată să folosească informația și mijloacele multimedia și de comunicare în masă doar într-un sens pozitiv.

Pentru început este important să subliniem faptul că despre mijloacele multimedia am întâlnit o interesantă definiție la Tay Vaughan în lucrarea „Multimedia ghid practic”: „...multimedia reprezintă orice combinație de text, elemente de grafică, sunete, animație și secvențe video, care ajunge la dumneavoastră prin intermediul calculatorului sau al altor mijloace electronice. ...puteți electriza centrii nervoși ai gândirii și ai acțiunii din mințile oamenilor. Când le oferiți controlul interactiv asupra procesului, îi puteți fascina. Multimedia fascinează ochiul, urechea, degetele și, cel mai important creierul”.

Interesant este că din toate organele unui trup uman, specialiștii susțin că auzul este „prințul simțurilor”, prin „legăturile directe pe care le are cu imaginația, cu creativitatea, cu simțirea și cu inteligența... de aceea, cercetătorii afirmă că, în general, nevăzătorii au posibilități mai mari să-și dezvolte inteligența decât cei care nu aud”². Chiar dacă aceste lucruri nu au fost cunoscute de oameni la început, un lucru e sigur; ei au încercat să transmită informația la distanță. Acest fapt a reprezentat un ideal al omului din cele mai vechi timpuri și a fost realizat mai întâi de germanul Heinrich Hertz care a reușit pentru prima dată în 1886 să demonstreze existența undelor electromagnetice. Și astfel a început epoca radioului.

² Eugenia Grosu Popescu, *Jurnalism radio, specificul radiofonic*, București, Edit. Teora, 1998, p. 15.

În România, primul post de radio a luat ființă la 1 Noiembrie 1928, când s-a difuzat prima emisiune în limba română a Societății de Difuziune Radiotelefonice din România. Profesorul Dragomir Hurmuzescu a rostit, după acel memorabil „Alo, Alo, aici Radio București”, cu ocazia inaugurării postului de radio românesc câteva cuvinte memorabile: „Să nu se creadă că radiofonia este o chestiune numai de distracție. Radiofonia este de o mare importanță socială, cu mult mai mare decât teatrul, pentru răspândirea culturii și pentru unificarea sufletelor, căci se poate adresa la o lume întreagă, pătrunzând în coliba cea mai răzleață a săteanului”.

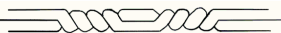
Dezvoltarea radiofoniei la noi în țară cunoaște ritmuri destul de lente, din cauza lipsei receptoarelor. Pe plan mondial s-au înregistrat noi succese în acest domeniu, prin descoperirea semiconductoarelor, în anul 1948, care a dus la reducerea considerabilă a volumului aparatelor și a ridicat foarte mult calitatea emisiei și recepției undelor radio.

Influența radioului în viața socială a fost una considerabilă încă de la început. Este de ajuns să subliniem că în anul 1938, președintele american Roosevelt, prin celebrele sale „Convorbiri la gura sobei”, avut un succes nebănuit în demersul său politic³. De asemenea, în 30 octombrie 1938, milioane de ascultători ai postului American CBS au intrat în panică ascultând la radio o adaptare a romanului SF *War of the Worlds*, scris de H. G. Wells, în care se descria o invazie a marșienilor pe pământ. Cercetările ulterioare au stabilit încrederea multă pe care o au ascultătorii într-un mijloc de comunicare în masă⁴.

După ascensiunea televiziunii, rolul radioului a mai scăzut, însă el își are în continuare rolul de fi vocea care îți vorbește în intimitate. Radioul este un teatru imaginar. Când 1000 de copii urmăresc, la teatru, o reprezentație cu „Albă ca Zăpada” toți cei 1000 de copii

³ Paul Dobrescu, Alina Bărgoanu, *Curs – Mass media și societate*, SNSPA, Facultatea de Comunicare și Relații Publice „David Ogilvy, București, pp. 76-77.

⁴ *Ibidem*, pp.138-143.



văd aceeași Albă ca Zăpada. Dacă însă acești copii ar asculta la radio basmul Albă ca Zăpada, atunci fiecare ar transpune informațiile primite în imagini vizuale, creându-și astfel o imagine proprie despre Albă ca Zăpada. Radioul rămâne cel mai rapid mijloc de informare, din punct de vedere jurnalistic, iar din punct de vedere tehnic are putere de penetrare în cele mai îndepărtate zone cu ajutorul vechiului sistem de retransmitere prin satelit. Caracteristica definitorie a presei radiofonice este oralitatea. Jurnalistul de radio se adresează publicului, folosind cuvântul rostit, având menirea de a educa.

Astăzi, nu există loc în lume, oricât de îndepărtat, sau vreun petic de pământ rătăcit prin oceane, unde să nu ajungă undele radio. În prezent, la nivel mondial există aproximativ 45 000 de posturi de radio, iar în eter nu mai domnește niciodată liniștea absolută. În țara noastră sunt peste 300 de stații radio.

Radioul în misiunea Bisericii

Radioul religios a fost încă de la apariția lui un altfel de radio. Însă dacă pentru un post de radio laic au existat și există universități unde tinerii se pot școli, pentru radiourile religioase nu putem vorbi de o situație asemănătoare. Este necesar ca mass-media să își formeze jurnaliști în domeniu teologic sau învățământul teologic să își adapteze programa în vederea lărgirii posibilităților de specializare în domeniul comunicării.

Chiar dacă unele facultăți de teologie și-au deschis secții de comunicare, totuși este nevoie de o mai mare aplecare spre acest fenomen, întrucât jurnalistul creștin și omul de radio, în special, trebuie să aibă calități extraordinare în ceea ce privește posibilitățile de exprimare, întrucât oricât de mică ar fi greșeala la un radio religios, consecințele sunt foarte mari; tot ceea ce s-a construit până atunci se dărâmă repede.

Pornind de la această răspundere în a construi bine printr-un post de radio religios, unii teologi s-au poziționat într-o anumită prudență în

cea ce privește misiunea Bisericii prin radio. Spre exemplu, părintele profesor Ilie Moldovan de la Sibiu, pornind de la textul din Mt 7, 6 unde se vorbește că cele sfinte nu trebuie date celor ce nu le pot înțelege, atrage atenția asupra acestui aspect, adică trebuie făcută distincția „între cele ce se pot transmite și cele ce nu se pot transmite”⁵. Totuși părintele profesor Moldovan consideră că prin radioul bisericii trebuie avut în vedere „restaurarea legii strămoșești în întreaga ei condiție creatoare ... reconstrucția culturii tradiționale ortodoxe”⁶. Așadar, este imperios necesar ca în redacțiile radiourilor religioase să existe specialiști atât din domeniul tehnic cât mai ales din domeniul teologic și muzical.

Cât privește situația existentă în România, au apărut mai întâi posturi de radio neoprotestante (Vocea Speranței, 1992; Vocea Evangheliei, 1993; Micul Samaritean, 1994). Au urmat apoi ortodoxii (Radio Trinitas obține prima licență audiovizuală în 1996 și emite din 1998) și catolicii, prin Radio Maria⁷. Prezența Bisericii Ortodoxe Române în spațiul audiovizual este asigurată în prezent de posturile de radio: Trinitas, radioul Patriarhiei Române, Renașterea - postul de radio al Arhiepiscopiei Clujului, Reîntregirea – postul de radio al Arhiepiscopiei de Alba Iulia, Dobrogea – postul de radio al Arhiepiscopiei Tomisului, Lumina – postul de radio al Episcopiei Severinului și Strehaiei și Ortodoxia - la Brașov. Așadar, în contextul nou de după 1989, Biserica și-a lărgit sfera de misiune prin utilizarea radioului, tot mai mulți considerând că pe calea undelor, cuvântul Evangheliei pătrunde în suflete și conștiințe.

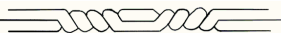
Radio Lumina – 10 ani de emisie

Radio „Lumina” este postul de radio al Episcopiei Severinului

⁵ Pr. prof. univ. dr. Ilie Moldovan, *Cuvântul lui Dumnezeu și mass-media*, în vol. Simpozionului „Biserica și mass-media: complementaritate sau adversitate?”, Baia Mare, Edit. Universității de Nord, 2008, p. 80.

⁶ *Ibidem*, p. 82.

⁷ Pr. dr. Nicolae Dascălu, *Parabola făcliei aprinse – comunicarea religioasă în era informațională*, București, Edit. Basilica, 2012, p. 304.



și Strehaiei. Pe 23 aprilie 2005, de ziua Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință - Ocrotitorul Severinului, s-au auzit pentru prima dată în eter programele acestui post de radio al Bisericii. Prima emisie a fost transmisiunea, în direct, a Sfintei Liturghii arhieresti de la Catedrala Episcopală din Drobeta Tunu Severin, săvârșită de un sobor de arhieriei, condus de ÎPS Teofan- Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei. Acest post de radio este unul din mijloacele moderne de misiune ale Bisericii din Mehedinți și alături de revistele eparhiale și paginile de Internet ale Episcopiei Severinului și Strehaiei constituie un element important de prezentare a activităților bisericești, culturale și sociale din Mehedinți.

Acest post de radio a fost încă de la început un răspuns la o urgență imediată, aceea a dezvoltării instituțiilor de comunicare în masă ale Bisericii dar și o întâmpinare a dorinței credincioșilor din Mehedinți de a avea posibilitatea de a cunoaște cât mai multe din învățătura de credință a Bisericii noastre ortodoxe. Postul de radio nu se află și nu dorește să fie în concurență cu celelalte organisme media de la orice nivel ar fi acestea, ci dorește cooperare, în primul rând cu radiourile și cu instituțiile mediatice ale Bisericii Ortodoxe.

La aniversarea a 10 ani de emisie, Părintele Episcop Nicodim afirma că „prin sfintele slujbe și prin emisiunile postului de radio Lumina, ascultătorii din Drobeta Turnu Severin dar și de departe, prin Internet, au fost mai aproape de Dumnezeu”.

Radio Lumina – glăsuitor al Sfințelor Slujbe

Programul radioului are drept repere esențiale cele două transmisiuni directe zilnice de la Paraclisul Catedralei Episcopale, și anume: dimineața – Utrenia și Sfânta Liturghie iar seara – Vecernia. Astfel, radioul face posibilă participarea, într-o oarecare măsură la Sfânta Liturghie a persoanelor care nu se pot deplasa, transmițându-se continuu o încurajare a oamenilor singuri și lipsiți de ajutor.

Aceasta reprezintă, așa cum afirma Părintele Patriarh Daniel, o

nouă formă de ajutor pe care Biserica, prin radio, îl acordă persoanelor care, din cauza bolilor, a vârstei înaintate, a distanței foarte mari sau a problemelor care afectează evoluția firească a vieții, nu pot lua parte, de fiecare dată, la slujbele oficiate în lăcașul de cult. De asemenea, după cum sublinia și Prea Sfințitul Părinte Episcop Nicodim, pentru orice creștin, ascultarea slujbelor la radio este o mângâiere duhovnicească, dându-se ocazia celor bătrâni sau bolnavi să asculte slujba și să se roage chiar de acolo de unde se află.

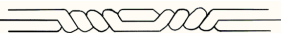
Radio Lumina – promotor de evenimente unice

Radio Lumina a încercat să reflecteze teologic și spiritual momentele solemne din viața comunităților creștine din Mehedinți. Pe parcursul anului 2006 s-a achiziționat aparatură de sonorizare profesională, cu ajutorul căreia ascultătorii se pot bucura de transmiterea, în direct, a Sfintelor Slujbe și a unor evenimente religioase din viața Eparhiei. Din multe parohii din județul Mehedinți s-a transmis Sfânta Liturghie arhierescă, săvârșită cu prilejul unor momente importante din viața respectivei comunități.

Într-o vreme în care valorile poporului român se diluează, evenimentele-simbol ale poporului român trebuie trăite cu solemnitate și recunoștință. De aceea, prin buna colaborare cu celelalte radiouri creștin-ortodoxe din țară s-a reușit transmiterea pe postul de radio a unor evenimente importante din viața Bisericii Ortodoxe: întronizări de ierarhi, slujbe cu prilejul unor hramuri sau evenimente bisericesti importante.

Radio Lumina – promotor al valorilor neamului românesc

Făcând cunoscute bogățiile patrimoniului cultural-bisericesc românesc, Radio Lumina promovează și o educație a publicului în sensul cunoașterii și prețuirii operelor de reală valoare spirituală și culturală. Acest fapt are drept finalitate conștientizarea, de către preoți și credincioși, a necesității conservării și restaurării monumentelor



și obiectelor de patrimoniu. Prin programele radioului se încearcă afirmarea valorilor Ortodoxiei și ale spiritualității românești în context local. Toate cuvintele rostite cu responsabilitate pe postul de radio vin să înobileze sufletul și să-l determine la o mișcare continuă spre Biserică, acolo unde este Hristos. Putem asemăna radioul cu un clopot, pe care chiar dacă nu-l putem privi, îl putem totuși auzi. El ne cheamă la o viață de obște, la o viață în Hristos, pentru viața cea veșnică. Înțelegem astfel rolul misionar modern extrem de important al radioului. Se observă cu ușurință tendința lumii de azi de a acorda atenție lucrurilor și principiilor fără valoare. Radio Lumina acordă atenție adevărului și vieții netrecătoare, care trebuie apreciate ca daruri de la Creator și care pacifică sufletul în profunzimea lui. Informația prezentată în programele radioului este lipsită de obsesia comercială pentru senzațional, cuvântul fiind unul prietenos și cald, mai ales pentru cei singuri sau suferinzi. Pe 90,4 FM ascultătorii se mângâie și se întăresc în credință prin ascultarea marilor duhovnici și ierarhi care aruncă sămânța cuvântului în inimile tuturor.

Radio Lumina – punte de legătură cu românii din diaspora

Din data de 23 aprilie 2006, programele radioului pot fi ascultate și pe Internet, pe două benzi audio(24 K bits/s - low și 96 K bits/s - high). Sunt deja foarte mulți români din întreaga lume care recepționează Radio Lumina prin Internet și care apreciază în mod deosebit cateheza pe care o primesc prin emisiunile Radio Lumina, informațiile referitoare la viața spirituală a comunităților mari și mici din Mehedinți. Toate acestea au darul de a-i apropia și mai mult de cei dragi rămași acasă. De la lansarea paginii de Internet, mii de vizitatori au ascultat programele de radio, cei mai mulți apreciind eforul și inițiativa existentă la nivelul Eparhiei noastre, venind însă de multe ori și cu observații pertinente de îmbunătățire a emisiunilor, programelor și buletinelor de știri. Feedback-ul dat de ascultători îi motivează pe ostenitorii postului de radio, înțelegând că mesajul adus pe calea undelor a ajuns la destinație.

Radio Lumina – lucrare benevolă pentru slujirea oamenilor

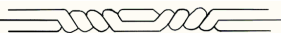
Activitatea redacțională este susținută de numeroși colaboratori: teologi, scriitori, profesori, medici, juriști, folcloriști, muzicologi, artiști, profesori, copii, elevi, studenți, funcționari publici. Postul de radio are o strânsă colaborare cu profesorii de religie din Drobeta Turnu Severin și împrejurimi.

Este interesant de văzut cum oameni de diferite profesii își dau mâna pentru a participa activ în lucrarea misionară a Bisericii. În mod deosebit trebuie menționată activitatea colaboratorilor noștri care lucrează voluntar la misiunea Bisericii. La Radio Lumina putem vorbi despre o misiune prin sunet și cuvânt, adresată tuturor credincioșilor, spre folosul lor duhovnicesc, ca ajutor spre mântuire, toate acestea fiind împlinite spre slava Sfintei noastre Biserici.

Programele realizate de colaboratori promovează și prelungesc misiunea Bisericii în dubla sa dimensiune: religioasă și culturală. Grila de programe cuprinde emisiuni cu caracter religios, cultural, social, muzical și informativ, emisiuni ce se doresc a fi spații de întâlnire dintre cuvântul lui Dumnezeu și trăirile omului de azi. Se adaugă teme specifice fiecărei perioade liturgice a anului bisericesc, fiecărui post de peste an, fiecărei sărbători. Unele emisiuni sunt cu adresă specială pe grupe de vârste (copii, adolescenți) în care pe lângă teme specifice se promovează valorile moralei creștine. Se promovează o muzică selectă: simfonică, religioasă, ambientală dar nu sunt uitate nici tradițiile și muzica populară.

Concluzii

Biserica trebuie să continue procesul de adaptare a mesajului la mijloacele de comunicare moderne pentru a veni în întâmpinarea dorinței celor interesați să afle cât mai multe amănunte legate de spiritualitate și morală, constatându-se o creștere semnificativă a românilor preocupați de aspectul spiritual al vieții, prin ascultarea unor programe la un post de radio al Bisericii.



Bibliografie

1. Popescu, Eugenia Grosu, *Jurnalism radio - specificul radiofonic*, București, Edit. Teora, 1998.
2. Dobrescu, Paul; Bărgoanu, Alina, *Curs – Mass media și societate*, SNSPA, Facultatea de Comunicare și Relații Publice „David Ogilvy”, București.
3. Dascălu, Nicolae, *Parabola făcliei aprinse – comunicarea religioasă în era informațională*, București, Edit. Basilica, 2012.
4. Moldovan, Ilie, *Cuvântul lui Dumnezeu și mass-media*, în vol. Simpozionului „Biserica și mass-media: complementaritate sau adversitate?”, Baia Mare, Edit. Universității de Nord, 2008.

Site-uri:

1. www.radiolumina.ro
2. www.episcopiaseverinului.ro